

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 20. decembra 2012,

ktorým sa Španielsku povoľuje predĺžiť dočasné pozastavenie uplatňovania článkov 1 až 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie, pokiaľ ide o rumunských pracovníkov

(2012/831/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na Akt o podmienkach prístupu Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 23 a prílohu VII časť 1 ods. 7 druhý pododsek „Sloboda pohybu osôb“,

so zreteľom na žiadosť Španielska z 13. decembra 2012,

keďže:

- (1) Španielsko v plnej miere uplatňovalo články 1 až 6 nariadenia Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Spoločenstva ⁽²⁾ na štátnych príslušníkov Rumunska od 1. januára 2009; dňa 22. júla 2011 oznámilo Komisii, odvolávajúc sa na vážne narušenie trhu práce v Španielsku, na základe prílohy VII časti 1 ods. 7 tretieho pododseku Aktu o podmienkach prístupu Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (ďalej len: „Akt o prístúpení z roku 2005“), že sa v uvedený dátum rozhodlo opätovne zaviesť obmedzenia týkajúce sa prístupu rumunských pracovníkov na pracovný trh. Nariadenie (EHS) č. 1612/68 bolo kodifikované a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie ⁽³⁾, ktoré nadobudlo účinnosť 16. júna 2011.
- (2) V nadväznosti na žiadosť, ktorú zaslalo Španielsko Komisii 28. júla 2011 podľa prílohy VII ods. 7 druhého pododseku Aktu o prístúpení z roku 2005, v ktorej žiada úplné pozastavenie uplatňovania článkov 1 až 6 nariadenia (EÚ) č. 492/2011, pokiaľ ide o rumunských pracovníkov na celom území Španielska a vo všetkých odvetviach, Komisia rozhodnutím 2011/503/EÚ ⁽⁴⁾ Španielsku povolila za určitých podmienok obmedziť voľný prístup rumunských pracovníkov na španielsky trh práce do 31. decembra 2012. Toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť 12. augusta 2011.
- (3) Španielsko požiadalo Komisiu listom z 13. decembra 2012 o predĺženie pozastavenia uplatňovania článkov 1 – 6 nariadenia (EÚ) č. 492/2011, pokiaľ ide o rumunských pracovníkov, do 31. decembra 2013.

- (4) Španielsko svoju žiadosť odôvodňuje skutočnosťou, že dva dôvody, na základe ktorých bolo prijaté rozhodnutie 2011/503/EÚ, pretrvávajú: vážne narušenie trhu práce v Španielsku, ktoré zasahuje všetky regióny a sektory; a situácia rumunských občanov, ktorí majú pobyt v Španielsku, na trhu práce, ako aj riziko, že neobmedzený prílev rumunských pracovníkov by zvýšil tlak na španielsky trh práce.
- (5) Španielsko uvádza štatistické dôkazy preukazujúce, že ekonomická situácia a situácia trhu práce sa od polovice roka 2011 ďalej zhoršila, čo viedlo k rekordným úrovňam nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých ľudí, a že ekonomické prognózy poukazujú na pokles HDP v roku 2012 a 2013 a ďalšie zvýšenie nezamestnanosti. Španielsko okrem toho uvádza, že narušenie španielskeho trhu práce, ktoré vážne ohrozuje úrovne zamestnanosti, má všeobecný charakter a nie je obmedzené na konkrétny región alebo konkrétne odvetvie.
- (6) Španielsko uvádza štatistické údaje preukazujúce, že počet rumunských občanov s pobytom v Španielsku sa postupne zvyšuje (napriek obmedzeniam voľného prístupu na trh práce pre rumunských pracovníkov), a že v septembri 2012 ich počet predstavoval 913 405; že podiel rumunských štátnych príslušníkov, ktorí prispievajú do systému sociálneho zabezpečenia, sa znižuje; že počet rumunských štátnych príslušníkov evidovaných ako uchádzači o zamestnanie a rumunských štátnych príslušníkov, ktorí dostávajú dávky v nezamestnanosti, je stále relatívne vysoký, hoci sa znižuje, a že ich miera nezamestnanosti je vyššia ako priemer. Španielsko konštatuje, že súčasná situácia na pracovnom trhu postihuje jeho kapacitu absorbovať nové prílevy rumunských pracovníkov.
- (7) Podľa prílohy VII časti 1 ods. 7 druhého pododseku Aktu o prístúpení z roku 2005 môže členský štát požiadať Komisiu, aby do dvoch týždňov stanovila, že uplatňovanie článkov 1 až 6 nariadenia (EÚ) č. 492/2011 sa môže v plnej miere alebo čiastočne pozastaviť v určitom regióne alebo v súvislosti s určitým zamestnaním.
- (8) Z analýzy hospodárskych údajov v roku 2011, z ktorých vychádza rozhodnutie 2011/503/EÚ, vyplynulo, že Španielsko skutočne čelilo vážnemu narušeniu svojho trhu práce, na ktorom sa zaznamenala výrazne najvyššia miera nezamestnanosti v EÚ (z mesačných údajov Eurostatu o nezamestnanosti z júna 2011 vyplýva, že ide o 21,0 % v porovnaní s 9,4 % priemerom v EÚ a 9,9 % v eurozóne), osobitne vysoká nezamestnanosť mladých ľudí (45,7 % v júni 2011) a pomalé oživovanie hospodárstva (podľa údajov Eurostatu predstavoval rast HDP v prvom štvrtroku 2011 oproti predchádzajúcemu

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 203.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 257, 19.10.1968, s. 2.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 207, 12.8.2011, s. 22.

štvrtroku iba 0,3 % v porovnaní s 0,8 % pre EÚ a eurozónu), ktoré navyše spomaľuje nestabilná medzinárodná finančná situácia, v dôsledku ktorej Španielsko musí robiť ďalšie škrt v rozpočte zamerané na fiškálnu konsolidáciu, čo by mohlo mať ďalšie krátkodobé negatívne účinky na jeho možnosti hospodárskeho rastu. Vplyv poklesu zamestnanosti mal všeobecný charakter a postihol všetky regióny a všetky odvetvia výroby. Údaje z prieskumu pracovnej sily za obdobie od roku 2008 do roku 2010 takisto poukázali na všeobecný pokles úrovne zamestnanosti o 9 %, v stavebnom odvetví dokonca o 33 %, ktorý postihol všetky regióny a pohyboval sa v rozmedzí od 6 % v Baskicku do 13 % v autonómnom spoločenstve Valencia.

- (9) Na základe uvedeného sa Komisia domnievala, že Španielsko poskytlo dôkaz o tom, že čelí všeobecnému narušeniu trhu práce, čo má vážny negatívny vplyv na úroveň zamestnanosti vo všetkých regiónoch a všetkých odvetviach, a je pravdepodobné, že tento vplyv bude v blízkej budúcnosti pretrvávať.
- (10) Okrem toho z analýzy uskutočnenej Komisiou v roku 2011 vyplynulo, že: rumunskí štátni príslušníci žijúci v Španielsku boli významne zasiahnutí nezamestnanosťou na úrovni viac ako 30 % (zdroj: údaje Eurostatu z prieskumu pracovnej sily, prvý štvrtrok 2011). Prílevy rumunských štátnych príslušníkov do Španielska zostali napriek určitému poklesu v dôsledku hospodárskej recesie na podstatne vysokej úrovni, aj keď dopyt po pracovnej sile v Španielsku bol malý. Počet rumunských štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko zvyčajne v Španielsku, sa zvýšil z 388 000 k 1. januáru 2006 na 823 000 k 1. januáru 2010 (zdroj: štatistika Eurostatu v oblasti migrácie).
- (11) Z analýzy hospodárskych údajov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, vyplýva, že trh v práci v Španielsku ostáva naďalej vážne narušený. Hospodársky pokles má naďalej väčší dosah na zamestnanosť v Španielsku ako v ostatných členských štátoch a z údajov vyplýva, že tento trend sa stal výraznejším počas roka 2011 a v prvých štvrtrokoch roka 2012. V októbri 2012 bola miera nezamestnanosti približne 26,2 % v porovnaní s 21,3 % v júni 2011, oproti priemeru EÚ 10,7 % v októbri 2012 (a 9,5 % v júni 2011). Okrem toho aj miera nezamestnanosti medzi mladými ľuďmi je dramaticky vysoká, v októbri 2012 predstavovala 55,9 % v porovnaní s 23,4 % priemerom v EÚ (zdroj: mesačné údaje Eurostatu o nezamestnanosti).
- (12) Nepriaznivá ekonomická situácia a z toho vyplývajúce narušenie trhu práce budú pravdepodobne pretrvávať. Podľa ekonomických prognóz Európskej komisie sa očakáva zníženie španielskeho HDP v roku 2012 a 2013 (– 1,4 % v prípade oboch rokov), pričom v roku 2014 sa mierne zvýši (+ 0,8 %), a predpokladá sa, že miera nezamestnanosti sa bude naďalej zvyšovať a v roku 2013 dosiahne 26,6 % (a v roku 2014 sa zníži na 26,1 %). Pokles zamestnanosti naďalej zasahuje všetky hospodárske odvetvia. Medzi druhým štvrtrokom 2011 a tretím štvrtrokom 2012 sa zamestnanosť v Španielsku znížila o približne 980 000 (alebo – 5,4 %) (zdroj: Eurostat, prieskum pracovných síl). Zatiaľ čo najvýraznejší pokles zaznamenalo odvetvie stavebníctva (–293 000

alebo – 20,5 %), znížila sa aj zamestnanosť v poľnohospodárstve, spracovateľskom priemysle a odvetví služieb. Okrem toho sú vysokou úrovňou nezamestnanosti postihnuté všetky regióny (od 12,0 % v Baskicku po 30,4 % v Andalúzii v roku 2011, zdroj: Eurostat, prieskum pracovných síl) a narušenie trhu práce sa preto neobmedzuje iba na určitý región.

- (13) Na základe uvedeného sa Komisia domnieva, že Španielsko poskytlo dôkaz o tom, že stále čelí všeobecnému narušeniu trhu práce, čo má vážny negatívny vplyv na úroveň zamestnanosti vo všetkých regiónoch a všetkých odvetviach, a je pravdepodobné, že tento vplyv bude v blízkej budúcnosti pretrvávať.
- (14) Z analýzy Komisie okrem toho vyplýva, že odkedy Španielsko opätovne zaviedlo obmedzenia prístupu rumunských pracovníkov na trh práce, počet rumunských štátnych príslušníkov sa v Španielsku naďalej zvyšuje, hoci pomalšie, ako predtým: podľa španielskej štatistiky v oblasti migrácie sa zvýšil medzi 30. septembrom 2011 (901 435) a 30. septembrom 2012 (913 405) o 11 970 (alebo + 1,3 %), hoci medzi 30. septembrom 2010 (817 460) a 30. septembrom 2011 (901 435) sa zvýšil o 83 975 (alebo + 10,3 %). Rumunských štátnych príslušníkov v Španielsku stále postihuje veľmi vysoká úroveň nezamestnanosti: 36,4 % v treťom štvrtroku 2012 (zdroj: údaje Eurostatu z prieskumu pracovnej sily).
- (15) Preto je pravdepodobné, že uplatňovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov v plnej miere by bolo naďalej faktorom zvyšovania tlaku na španielsky trh práce, keďže umožňuje neobmedzený prílev rumunských pracovníkov.
- (16) S cieľom obnoviť normálny stav španielskeho trhu práce je preto vhodné povoliť Španielsku, aby pokračovalo s dočasným obmedzením voľného prístupu rumunských pracovníkov na svoj trh práce. Keďže prechodné opatrenia v Akte o pristúpení z roku 2005, ktoré umožňujú obmedzenia prístupu na pracovný trh pre rumunských štátnych príslušníkov, súčasťou ktorých je bezpečnostná doložka, sú časovo obmedzené do 31. decembra 2013, povolenie sa nesmie predĺžiť na obdobie po tomto dátume.
- (17) Obmedzenia v súvislosti s prístupom na trh práce predstavujú výnimku zo základnej zásady Zmluvy o fungovaní Európskej únie, konkrétne zo zásady voľného pohybu pracovníkov. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora by sa takéto opatrenia mali vykladať a uplatňovať reštriktívnym spôsobom.
- (18) V tomto čase je vhodné, aby sa obmedzenia naďalej uplatňovali na zamestnaneckú činnosť na celom území Španielska a na všetky odvetvia vzhľadom na súčasnú špecifickú situáciu na španielskom trhu práce a vzhľadom na presuny a ďalšie možné vedľajšie účinky medzi regiónmi a odvetviami spôsobené selektívnym obmedzením. Rozsah pôsobnosti výnimky však možno zúžiť, pokiaľ by Komisia zistila, že príslušné údaje, ktoré viedli k prijatiu výnimky, sa zmenili, alebo že jej účinky sa v porovnaní

s jej zamýšľaným účelom javia ako obmedzujúcejšie, najmä pokiaľ ide o zamestnaneckú činnosť vyžadujúcu si vysokoškolské vzdelanie alebo zodpovedajúcu kvalifikáciu.

- (19) Napriek tomu, že momentálne sa v záujme toho, aby obmedzenia povolené týmto rozhodnutím mali očakávaný účinok na španielsky trh práce, považuje za vhodné, aby tieto opatrenia zostali v platnosti do konca prechodného obdobia, t. j. do 31. decembra 2013, tento časový rámec možno skrátiť, ak Komisia určí, že príslušné údaje, ktoré viedli k prijatiu tohto rozhodnutia, sa zmenili, alebo že účinky rozhodnutia sa ukázali byť obmedzujúcejšie, ako je jeho zamýšľaný účel.
- (20) Na ten účel musí Španielsko Komisii poskytovať každý štvrťrok príslušné štatistické údaje, a takisto sa od neho bude vyžadovať zisťovanie vývoja na trhu práce v jednotlivých odvetviach a povolaniach. Prvá štvrťročná správa sa musí predložiť do 31. marca 2013.
- (21) Rozhodnutie povoliť Španielsku, aby pokračovalo vo svojich obmedzeniach týkajúcich sa voľného prístupu rumunských štátnych príslušníkov na španielsky trh práce, je založené na určitých podmienkach, s cieľom zabezpečiť, aby uvedené obmedzenia boli výlučne limitované na to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie očakávaného účinku.
- (22) Preto nie je vhodné povoliť opätovné zavedenie obmedzení v súvislosti s rumunskými štátnymi príslušníkmi a ich rodinnými príslušníkmi, ktorí už boli zamestnaní na španielskom trhu práce alebo ktorí už boli evidovaní verejnými službami zamestnanosti v Španielsku ako uchádzači o zamestnanie 22. júla 2011, čo je dátum, keď Španielsko oznámilo opatrenia uvedené v odôvodnení 1.
- (23) Zásady, ktorými sa riadia obmedzenia v súvislosti s prístupom na trh práce, ako sa uvádza v časti 1 prílohy VII k Aktu o prístúpení z roku 2005, ako napríklad doložka o zachovaní *status quo* a zásada preferencie Únie uvedená v prílohe časti 1 ods. 14, by sa mali takisto dodržať.
- (24) Právo rodinných príslušníkov rumunských pracovníkov zamestnať sa v Španielsku by sa malo riadiť *mutatis mutandis* odsekom 8 časti 1 prílohy VII k Aktu o prístúpení z roku 2005.
- (25) Obmedzenia týkajúce sa práv rumunských štátnych príslušníkov a ich rodinných príslušníkov, pokiaľ ide o prístup na španielsky trh práce, povolené týmto rozhodnutím, sú obmedzené výlučne na rozsah pôsobnosti tohto rozhodnutia a v žiadnom prípade nesmú ovplyvňovať akékoľvek ďalšie práva, ktoré rumunským štátnym príslušníkom a ich rodinným príslušníkom zaručujú právne predpisy Únie.
- (26) Na účely monitorovania sa musí stanoviť povinnosť poskytovať Komisii podrobné informácie o opatreniach, ktoré Španielsko prijalo na základe tohto rozhodnutia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Španielsku sa týmto povoľuje za podmienok stanovených v článkoch 2 až 4 tohto rozhodnutia pozastaviť uplatňovanie článkov 1 až 6 nariadenia (EÚ) č. 492/2011, pokiaľ ide o rumunských štátnych príslušníkov, do 31. decembra 2013.

Článok 2

Bez toho, aby boli dotknuté opatrenia ktoré zaviedlo Španielsko 22. júla 2011 podľa prílohy VII časti 1 ods. 7 tretieho pododseku Aktu o prístúpení z roku 2005, toto rozhodnutie sa nevzťahuje na rumunských štátnych príslušníkov a ich rodinných príslušníkov,

ktorí boli 12. augusta 2011 zamestnaní v Španielsku, alebo

ktorí boli 12. augusta 2011 evidovaní verejnými službami zamestnanosti v Španielsku ako uchádzači o zamestnanie.

Článok 3

Uplatňovanie tohto rozhodnutia podlieha *mutatis mutandis* podmienkam týkajúcim sa prechodných opatrení stanoveným v časti 1 prílohy VII k Aktu o prístúpení z roku 2005.

Článok 4

Španielsko prijme všetky potrebné opatrenia na ďalšie podrobné monitorovanie vývoja trhu práce. Poskytuje Komisii štvrťročné štatistické údaje, ktoré poskytujú prehľad o vývoji trhu práce v jednotlivých odvetviach činnosti a povolaniach. Prvá štvrťročná správa sa predloží najneskôr do 31. marca 2013.

Španielsko v prípade významnej zmeny na trhu práce bezodkladne poskytne Komisii a členským štátom aktualizované príslušné údaje, ktoré poskytnú v súvislosti so svojou žiadosťou o rozhodnutie Komisie a na základe ktorých sa toto rozhodnutie prijíma.

Článok 5

Toto rozhodnutie možno zmeniť a doplniť alebo zrušiť, najmä ak sa príslušné údaje uvedené v článku 4, ktoré viedli k jeho prijatiu, zmenili alebo ak sa jeho účinky v porovnaní s jeho zamýšľaným účelom javia ako obmedzujúcejšie.

Článok 6

Španielsko poskytne Komisii podrobné informácie o opatreniach, ktoré prijalo na základe tohto rozhodnutia, do dvoch mesiacov od jeho prijatia.

Článok 7

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

V Bruseli 20. decembra 2012

Za Komisiu
predseda

José Manuel BARROSO